

El fitxatge de Pedja Mijatovic pel Reial Madrid, consumat el 1996 després d'haver irromput a la fama futbolística internacional amb el València, esdevingué un punt de no-retorn en les relacions entre ambdós clubs. El montenegrí abonà la clàusula de rescissió i se'n va anar per la porta del darrere.

València, l'antimadridisme congènit

Un equip titular de luxe –onze periodistes esportius valencians de prestigi reconegut i de mitjans de tota mena– analitza per a EL TEMPS el perquè de l'aprensió valencianista al Reial Madrid i els motius pels quals el Barcelona gairebé sempre ha estat més ben vist a Mestalla.

Si sotmetérem la rata penada de l'escut del València CF a una radiografia, el resultat faria la volta al món: el seu interior és ple de cèl·lules al·lèrgiques al madridisme. La patologia, que és congènita, es manifesta amb una virulència enorme abans i després de cada partit amb el Madrid, quan l'emblema del club de Mestalla trenca l'estat d'hibernació, desplega les ales i esdevé especialment agressiu. Contra els futbolistes més arrogants de l'equip rival, contra els àrbitres o contra els mitjans de comunicació, el virus antimadridista resulta ingovernable.

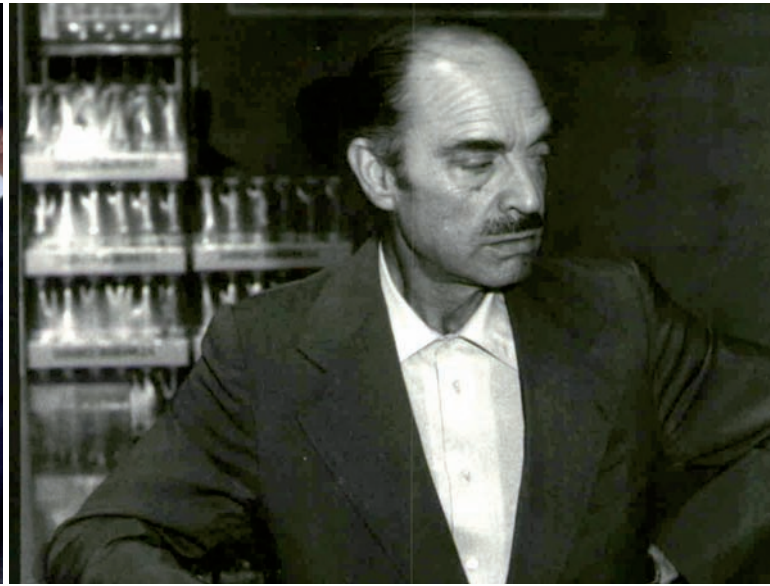
Cap equip no és rebut de manera tan hostil a l'estadi del València, de fet. A la ment dels seguidors més veterans perviu

el record dels quarts de final de la Copa del 1930, quan Cirilo Amorós, que n'era el capità, va ordenar al seu equip que es retirara del camp: el València, que a l'anada havia perdut per dos gols a cinc, guanyava zero a dos i havia vist com l'àrbitre Fausto Martín, de manera incomprensible, li n'anul·lava dos més.

Els que han superat la cinquantena van presenciar la reencarnació de Fausto Martín en la figura de Sánchez Ibáñez, que el fatídic dia de Sant Josep del 1972 va privar el València de revalidar el títol de lliga. El col·legiat extremeny va decretar la fi del partit abans no s'esgotara el temps reglamentari, a causa del llançament en massa de coixins a la gespa en protesta pel seu arbitratge.

Més endavant encara, la generació que va créixer amb Giner, Voro, Camarasa i Fernando, la que l'any 1986 va patir insomni pel descens de l'equip a la segona divisió, va experimentar unes sensacions idèntiques a la dels pares i els avis el 15 de febrer del 2004, quan el València aspirava a superar el Reial Madrid a la classificació i Tristante Oliva va decretar un penal de Marchena a Raúl a l'últim minut que la majoria va interpretar com a falta en el sentit invers. El diari *As*, en canvi, va defensar la legalitat de la pena i va aplicar les regles d'un altre esport en justificar l'acció com un *ushiro nage*, la clau de judo que, segons aquest mitjà, havia provocat la caiguda a l'àrea del mite madridista.

A diferència dels seus avantpassats, però, els valencianistes del segle XXI van poder refer-se, i la Lliga 2003-2004 anirà per sempre lligada al club de Mestalla, que va superar el Madrid galàctic –el dels Zidane, Figo, Ronaldo, Beckham, Roberto Carlos i companyia– a base d'esforç, esforç i més esforç. Set anys després, però, una emissora de ràdio, la COPE, ha deixat anar que els directius madridistes desconfien dels títols aconseguits la darrera dècada pel Barcelona i

A l'esquerra, Francisco Roig agafa del braç Pedro Cortés, i a la dreta, una imatge de José Ramos Costa. Els directius valencianistes han acostumat a ser bel·ligerants amb el Reial Madrid. El punt culminant correspon a Roig, que va posar al servei d'aquesta causa el seu populisme extrem.

el València mateix, tot al·legant possibles episodis de dopatge.

Un abans i un després. El València ja havia tastat el fel del Madrid l'estiu del 1996, quan Pedja Mijatovic, una de les grans estrelles mundials del moment, va mudar-se de pantalons curts: canvià els negres de l'equip valencianista —que el president d'aleshores, Francisco Roig, havia recuperat per a connectar amb la tradició històrica del club i diferenciar-se del Madrid— pels blancs immaculats de l'equip que aleshores comandava Lorenzo Sanz. El fitxatge, tramet en secret i executat unilateralment, sense cap negociació possible, va exacerbar la mania atàvica que el valencianisme sempre havia sentit pel conjunt de Chamartín. Un procés que anava paral·lel a l' enamorament que els aficionats al futbol ja havien sentit pel Barcelona de Johan Cruyff i, sobretot, a l'apaivagament d'un debat identitari de què el club català havia estat víctima propiciatòria els 70 i 80.

El redactor en cap d'esports del diari *Levante*, José Vicente Aleixandre, recorda que “la guerra València-Barça no havia existit mai, ni tan sols durant el franquisme; els anys 40, els seguidors d'ambdós equips noliejaven vaixells per a veure els enfrontaments en directe”. “És amb la *batalla de València*, quan la UCD hi involucra el València, que naixen els recels”, explica. I assenyalava

com a còmplice necessari José Ramos Costa, president del club del 1976 al 1984. “L'anticatalanisme va alterar-ho tot, el Barça va passar a ser la bèstia, l'enemic número u”, diu Aleixandre, “fins que el *cas Mijatovic* va resituar-ho tot novament”.

Paco Lloret, periodista de Canal 9 en excedència —del 2000 al 2007 en va ser el cap d'esports— que ara dirigeix i presenta a Popular TV l'espai *Deportes a tope*, ceneix la rivalitat extrema amb els blau-grana a la darrera dels 70, i més en concret “als dos partits que el Barça va jugar a Mestalla el gener i el setembre del 1978”. La nit de la crema de les falles del 1980, el dia en què el València elimina el Barça a Mestalla als quarts de final de la Recopa d'Europa, marca l'inici del declivi d'aquest antibarcelonisme fugaç.

“És tan cert que l'ambient dels partits del 78 fou molt enrarit com que aleshores Mestalla s'omplia de senyeres quan venia el Madrid, cosa que no agradava gens a la capital; quan el 1977 el València juga al Santiago Bernabéu amb l'equipació de la senyera, per cert, n'hi van haver que van acusar el club de separatista”, evoca Lloret, que és autor de *Crónica de un desencuentro* (Carena), un llibre indispensable per a capir la relació tan tensa amb al Reial Madrid. L'autor sosté que el Barcelona sempre ha estat més ben rebut a Mestalla, on va ser aplaudit l'any 1986, després de guanyar pel dos gols a cinc i quan l'equip local lluitava per a mantenir

la categoria. Lloret considera que “la premsa catalana feia veure que Mestalla era un indret cavernícol, un victimisme que oblidava, en canvi, la rebuda que el Camp Nou dispensava al València, que no era versallesca, precisament”.

Pel que respecta a Ramos Costa, Paco Lloret opina que, “malgrat estar molt vinculat a la dreta de la ciutat i representar els industrials valencians de l'època, es va limitar a deixar fer i a rentar-se les mans, no va participar de manera activa en l'estira-i-arronsa polític”.

Alfonso Gil, delegat de l'agència EFE a València, matisa que “el Reial Madrid no fou un enemic directe del València fins la dècada dels anys 60, quan tímidament comença a plantar-li cara; la rivalitat ferotge no esclatarà fins els 90, quan Mijatovic emigra 350 quilòmetres cap a ponent i quan la proliferació de mitjans de comunicació privats multiplica les hores dedicades a la informació esportiva, és a dir, al Reial Madrid”. En qualsevol cas, Gil hi detecta ara “més antimadridisme que mai”, amb l'afegit que “ni tan sols no és un equip respectat: el *señorío* i el paper de representant espanyol a Europa ha passat a mans de la selecció”, integrada en bona mesura per futbolistes del Barça.

Un club, el Barça, que “tan sols ha estat rebut amb molta ira al període de la transició a la democràcia, quan s'acusava els catalans d'invasors”. Aquesta alteració del sentiment valencianista afluirà

A l'esquerra, Ronaldinho i Eto'o celebren un gol al camp de Mestalla, la temporada 2004-2005. El Barça, que va guanyar per 0 a 2, va ser ovacionat aquell dia pels aficionats xes. Al centre i a la dreta, David Villa: el seu recent traspàs al Barça es va viure amb naturalitat.

“en decreïxer la radicalitat política, que de fet se circumscriu al cap i casal i a l'àrea metropolitana, perquè a Castelló, Alcoi o Alacant sempre hi ha hagut més passió pel Barça que no pel València”. La corda tibada es destesará del tot per causes estrictament futbolístiques: “La gent gaudeix amb el Barça, i no sols per la manera com juga, sinó per la manera com se'l guanya, amb remuntades increïbles i partits èpics de Claudio López, el Piojo: el Barcelona fins i tot serà eliminat pel València a les semifinals de la Lliga de Campions del 2000, una fita tan mítica com la final de la Copa del 1954 o la de Fires del 1962. La història del València amb el Barça és farcida de partits decisius molt gratificants”.

José Miragall, director de RNE a València que durant 18 anys va cobrir la informació esportiva del club de Mestalla a l'emissora pública i al diari *Marca*, atorga als futbolistes la condició simbòlica de “soldats”, raó per la qual la plantilla del València de les acaballes dels 70 “fou una mena d'exèrcit que defensava la pàtria valenciana de la catalana”. “El Barça, que mai no havia estat maltractat a Mestalla, va patir les conseqüències d'un anticatalanisme extrem que aleshores feia servir la llengua i darrerament ha fet servir l'aigua de l'Ebre com a eina de disputa; en el primer cas, el paper de María Consuelo Reyna, que era directora del *Las Provincias*, va esdevenir clau”, observa Miragall, que es plany per “aquella

època molt trista que ens va tocar viure” alhora que s'alegra que “l'anticatalanisme haja quedat circumscriu a un reducte forasenyat d'extrema dreta i sense representació a les Corts”.

L'exponent més notable de la informació esportiva al diari *Las Provincias* de les tres darreres dècades ha estat Luis Furió, que encara hi col·labora. Ell tampoc no se'n sap avenir, perquè “el valencianisme sempre havia odiat el Madrid, l'equip de Franco” i, de colp i volta, amb la mort del dictador, aquest honor és traspasat al Barça. “Fou un conflicte generat pels polítics d'ací i d'allà —apunta Furió— que a mi em generava una gran estranyesa, atès que a casa mai no havíem debatut si parlàvem català o valencià; teníem família a Catalunya i ens enteníem a la perfecció... I els matins de diumenge la gent ballava sardanes al Parterre! És per això que em va colpir tant que de sobte els catalans foren el dimoni, com els valencians ho erem a ulls dels catalans, per cert.”

El Barça, els anys de la dictadura, “era un equip simpàtic, com l'Athletic Club de Bilbao”, i per bé que el Reial Madrid causava recel, “l'equip de Di Stefano, Puskas i companyia era tan espectacular com el Barça actual”. De fet, la retina de Luis Furió conserva ben vius els partits del Madrid que va veure de bracet de son pare al bar Pacífico.

Com a persona que treballà vint anys amb María Consuelo Reyna, Furió reconeix que la seua eixida de la direcció

del diari, el 1999, va comportar “una descompressió evident”, però alhora no vol titllar-la d'anticatalanista. “Depèn de com ho mireu, també podeu dir que era molt valencianista.”

Coautor, amb Alfonso Gil, de *Valencia CF: 90 años de historia*, Luis Furió puntualitza que “els equips poden representar allò que siga, però si juguen bé, la gent se'ls estima”, i posa com a exemple el *dream team* de Johan Cruyff i el Barça present, “que han fet gaudir tant els aficionats al futbol”. “Si el Madrid jugara com ho fa el Barcelona, i el Barcelona com ho fa el Madrid, els valencianistes anirien majoritàriament amb el Madrid”, rebla.

Empatia culer. El cap d'esports del diari *El País* a València, Cayetano Ros, detecta igualment una “empatia especial envers el Barça” entre els xes, cosa que no el sorprèn gens ni mica. De seguida remet a “la falsa creença segons la qual el valencianista és anti-barcelonista, quan, en realitat, l'essència del valencianisme sempre ha estat antimadridista”. “L'única excepció fou l'època tan desagradable en què María Consuelo Reyna va aconseguir la complicitat del directius”, un episodi que Ros qualifica de “febre ja superada”. “La tradició antimadridista impera de nou, tothom parla dels excessos econòmics, dels favors arbitrals i de l'abús de poder que, en definitiva, sempre ha caracteritzat el Madrid”, diu.

PRATS I CAMPS

Alfonso Gil: “Detecte més antimadridisme que mai, a València”

Una reorientació patrocinada per qui fou president del València del 1994 al 1997, Francisco Roig. “Igual com Ramos Costa va manipular la gent, ell va saber retornar el club al seu punt de partida, amb tot d’elements simbòlics que la massa va captar de seguida: la utilització del valencià, la presència de les bandes de música a Mestalla, l’obertura del club a la gent de les comarques, que fins aleshores eren afeccionats de segona classe... És quelcom molt valorable, més enllà de les coses destrellatades que també van caracteritzar la gestió de Roig”, aprofundeix Cayetano Ros.

“Va crear la il·lusió que el València podia competir de tu a tu amb el Madrid i el Barça”, destaca Eduardo Esteve, cap d’esports d’Onda Cero a València. “Fins aleshores no veies samarretes i xandalls del València pel carrer, i de sobte n’hi havia arreu. Arribà a la presidència amb la promesa d’un València campió i, encara que sota el seu mandat l’equip no guanyà cap títol, plantà la llavor dels èxits futurs. Va ser molt vehement amb el Madrid i el seu entorn: l’expressió *los de la Meseta* és una de les que més se li recorden. El Barça havia perdut força i eren el Reial

Luis Furió: “El conflicte València-Barça, van crear-lo els polítics d’ací i d’allà”

i l’Atlètic de Madrid, que semblaven els principals rivals.

José Miragall també valora la capacitat de Roig de “fer surar l’orgull valencià”, però alhora afirma que tot allò no fou sinó una estratègia que amagava “interessos ocults”, principalment “una reforma fosca del camp de Mestalla i una ampliació de capital amb què pretenia convertir-se en el propietari del club, com va passar”. En efecte, anys a venir Roig va tancar un molt bon negoci venent a la família Soler –al pare, Bautista, i al fill, Juan– el voluminós paquet d’accions que controlava. En el vessant esportiu, la fugida de Mijatovic li va permetre de fomentar el discurs antimadridista.

“Va despertar el valencianisme i era molt antimadridista, sí, però tampoc no va estalviar atacs a Catalunya.” Ho diu Carlos Bosch, redactor del *Superdeporte*. Polemista de capçalera del primer i únic diari esportiu valencià, Bosch ha fet dels atacs al Reial Madrid l’eix de moltes de les seues columnes. Amb tot, recorda la frase de Roig segons la qual “si és cert que els catalans ens van reconquerir, jo encara sóc moro”. “Els valencians érem nets i cultes, no com els catalans, que van

José Miragall: “El futbol és un negoci i els mitjans privats atenen el seu balanç”

matar els moros del tuf que feien”, arribà a dir a *Levante*.

El cap d’esports d’aquest diari, José Vicente Aleixandre, és un columnista tan antimadridista com Bosch, però més subtil. Reconeix que Roig fou un “trençador” i que significà “una passa endavant per al valencianisme”, però li retreu “l’excés de populisme, la demagògia i la seua manera tan particular de sentir-se valencià”. En qualsevol cas, prefereix la visceralitat de Roig a la “candidesa” de qui el rellevà a la presidència, Pedro Cortés: “Vam perdre la final de la Lliga de Campions del 2000 [a París, on el Reial Madrid va imposar-se per tres gols a zero] per culpa de la fraternitat que va voler imposar-hi; no deixava de repetir que el partit havia de fer que tots els espanyols se’n sentiren orgullosos. Escolteu, a l’enemic, ni aigua! Mireu com va eixir al camp el Madrid, a matar! De germans, res!”

No hi ha pro-barcelonisme. Bosch s’afanya a contextualitzar que “l’antimadridisme dels valencianistes no és pro-barcelonisme, com s’entesta a fer veure la caverna mediàtica”.

Paco Lloret:
 “La rebuda del València al Camp Nou tampoc no era versallesca”

La mateixa caverna de què tant va parlar Joan Laporta “ho processa tot sota el seu prisma, i allò que no és madridista de seguida és titllat de pro-barcelonista; són tan curts de vista que han oblidat els anys en què competíem frec a frec amb ells, o almenys això demostren quan diuen que el valencianisme treballa en favor del Barça... No entenen encara que els valencianistes poden anar amb qui els vinga de gust”. Bosch encara es vanta que el València guanyara les lligues del 2002 i del 2004 “al Madrid galàctic”, sobreposant-se a entrebancs com el dels arbitratges al Bernabéu.

Un cúmul de factors que fan que “l’antimadridisme vengui molt, a la Comunitat Valenciana”. L’últim de la llista, sense anar més lluny, la recent afirmació del president blanc, Florentino Pérez, en el sentit que ell sempre serà afeccionat dels equips on jugue el seu ex-capità Raúl. Una sentència que va pronunciar pocs dies abans que el Schalke 04, el conjunt en què actualment milita la icona del madridisme, eliminara el València de la Lliga de Campions.

La pugna Raúl-Villa ha estat una altra de les pugnes de la relació Madrid-Valèn-

Cayetano Ros:
 “Quan el Madrid va voler fitxar Villa, gairebé semblava una expropiació”

cia. *El 7 de España* amb què la premsa de Madrid va batejar Raúl va canviar de propietari quan aquest número va passar a dur-lo *el Guaje*. L’asturià, que acaba de superar Raúl com a màxim golejadore de la història de la selecció espanyola, es va negar a entrar en cap polèmica amb el referent del madridisme, i de fet mai no va veure amb bons ulls de ser traspassat al Reial.

Un desig compartit amb els centenars de milers de seguidors del València a qui tremolaven les cames cada volta que pensaven que la seua joia més preuada, un dels millors futbolistes que ha trepitjat com a local la gespa de Mestalla, podia emigrar al rival més rival de tots. Així, quan l’estiu del 2009 el Reial Madrid va temptejar-ne l’adquisició, el valencianisme es va revoltar amb immediatesa. “Pràcticament semblava una expropiació”, recorda Cayetano Ros. Una resposta enèrgica que no hi hagué un any més tard, quan el pretendent va passar a ser el Barcelona. Fet i fet, Villa no sols ha acabat a l’equip català, sinó que a més va ser rebut amb elegància el proppassat 2 de març, quan va retornar a Mestalla per primera vegada.

José V. Aleixandre:
 “Fins a la transició, la guerra València-Barça no havia existit mai”

“La gent no volia que Villa, a qui havíem estimat tant, se n’anara a un club expert a cremar estrelles”, concedeix Paco Gisbert, cronista esportiu de la cartellera *Turia* i valencianista de soca. La sensació que el joc del Barça s’adiu més a les capacitats del davanter de Gijón van fer que la gent preferira una venda a l’equip presidit per Sandro Rossell. “A més, el Madrid va venir amb vint milions d’euros i un jugador de regal, una oferta ridícula per qui havia estat un dels tres millors futbolistes de la història del València”, afegeix Gisbert, que refresca més temptatives fallides del Madrid a l’hora d’endur-se futbolistes de Mestalla, “com les de Roberto Fabián Ayala i Gaixka Mendieta, que van pressionar, sense èxit, el club que els pagava”.

L’únic negoci que el Reial Madrid ha tancat amb el València d’ençà que la rivalitat pel *cas Mijatovic* va prendre embranzida fou el fitxatge del defensa Raúl Albiol, l’estiu del 2009. 15 milions en van ser la causa. Una quantitat que Gisbert sí que considera “òptima”. Albiol ha estat rebut a Mestalla amb indiferència. La seua pena de Vilamarxant, en canvi, va ser oportunament rebatejada.

PRATS I CAMPS

Vicente Ordaz:
“La sobredosi
de Reial Madrid
als mitjans
beneficia el Barça”

Ara sembla una quimera que el Madrid, a diferència dels anys 80, dispute cap partit de competició europea al camp de Mestalla. En canvi, vint anys enrere era un terreny amic: l'escollit, per exemple, com a seu del partit de Copa de Europa amb el Porto que l'any anterior havia regnat al continent. Els anys 90, quan el Santiago Bernabéu va ser novament clausurat, la ciutat d'acollida provisional va ser Sevilla. Gisbert, autor del llibre *Ja tenim equip* (Carena), creu que “seria molt més factible, i molt més ben rebut, un desterrament del Barça... El Madrid potser se n'aniria a Alacant”.

Madrid, Madrid, Madrid. La multiplicació de mitjans de comunicació de tota mena i el creixement de la informació dedicada als esports han fet del Reial Madrid –i del Barça, en segon terme– el company de taula de molts valencianistes a l'hora de dinar i sopar. Una presència fins a la sopa que fastigueja i molt uns seguidors que ja havien assistit impàvids a la transformació dels diaris esportius madrilenys en diaris purament madridistes. “El futbol és un negoci i els mitjans privats sobretot atenen el seu balanç de

Fernando Álvarez:
“La rivalitat entre
el València i el
Madrid no sols és
futbolística”

comptes”, justifica José Miragall des de RNE. Fins i tot explica que el *Telediario* de TVE perd audiència quan l'apartat esportiu no comença amb informació de l'equip blanc. Ell, que va treballar a *Marca*, ja sap què preval, en cas de dubte: “Treballes en un mitjà madridista!”, li deien quan s'indignava si la portada del diari era una notícia frívola del Madrid i no una informació molt rellevant del València. Un patiment que també ha experimentat a la ràdio pública espanyola.

Fa vora 13 anys que Fernando Álvarez va aterrar a València per a cobrir la informació esportiva de la ciutat a *Marca*. Avui n'és el cap de la delegació, i percep “molta més hostilitat envers el Madrid que envers el Barça, com si amb el Barça la rivalitat fora purament futbolística, i amb el Madrid hi tinguera molt més a veure l'entorn de cada equip”.

Un entorn que, ras i curt, són els mitjans de comunicació. Els valencianistes lamenten l'allau de notícies que rebota Madrid, i ja no sols del Reial, sinó també de l'Atlètic i del Getafe. És una sensació estesa entre els periodistes esportius valencians que el fet de tenir les fonts a tocar facilita que aquests tres equips siguin

Eduardo Esteve:
“Abans de Roig no
veies samarretes
i xandalls del
València pel carrer”

molt més ben tractats que no la resta, en proporció. *Marca* n'ha patit les conseqüències, és al bell mig de les crítiques del valencianisme en tots els formats que presenta: el tradicional del diari, el més modern d'internet i, sobretot, la ràdio i la televisió, que també emeten per a tot l'estat espanyol. Curiosament, Radio *Marca* va començar com una cadena local a Madrid i València, amb unes poques hores d'emissió conjunta. D'això ja fa deu anys, i la doble desconexió territorial no va evitar una tensió elevada a les franges en què valencians i madrilenys compartien programació. Eren els temps en què ambdós equips es disputaven les lligues.

Álvarez, que ho ha estudiat, remunta la centrifugació de la informació de *Marca* als anys 80, quan deixa de pertànyer a la premsa del Movimiento i és adquirit pel grup Recoletos. Quan hi ha hagut algun intent de capgirar aquest esquema, com ara sota la direcció d'Elías Israel, la difusió ha baixat de manera notable. I quan s'ha tractat el Barcelona amb més interès de l'habitual, com va passar durant el fitxatge de Ronaldo, l'estiu del 1996, molts lectors catalans es van queixar.

PRATS I CAMPS

Carlos Bosch:
 “L’antimadridisme dels valencianistes no és pro-barcelonisme”

La irrupció a la graella televisiva del format de debat rosa que ja s’havia estès al camp de la política ha estat el darrer i més important focus d’irradiació madridista, una altra via per a enfurismar els aficionats de la resta d’equips. Espais com *Futboleros*, a Marca TV, o *Punto pelota*, a Intereconomía TV, han enervat encara més els ànims dels espectadors.

Vicente Ordaz és cap d’esports de la COPE a València i una de les comptades persones que és convidada a aquesta mena de programes d’abast estatal. Troba que “tanta informació del Reial Madrid satura la gent i resulta contraproduent per a ells mateixos, però qui es fa publicitat en aquests programes ja vol que el Madrid siga l’eix central del debat”. Un estudi assenyalava que el 32% dels aficionats espanyols simpatitzen amb el Reial Madrid, un 25% amb el Barça i, a molta distància, un 5%, l’Atlètic de Madrid, l’Athletic de Bilbao i el València.

Els missatges de mòbil signifiquen una font d’ingressos molt important, i en aquest sentit resulta poc rendible de debatre sobre qüestions que afecten equips amb molt menys ressò. En tot cas, Ordaz

Paco Gisbert:
 “La gent no volia que Villa se n’anara a un club expert a cremar estrelles”

nega que hi haja cap instrucció als sis convidats de *Futboleros*, l’espai a què assisteix a voltes i en què hi ha un mínim de quatre contertulians de Madrid.

La sobredosi de madridisme és beneficiosa per al Barça? Ordaz no en té cap dubte: “Sí, perquè es crea un clima d’opinió molt contrari al Reial Madrid entre els qui no hi són proclius, i això va acompanyat de la simpatia que desperta el Barça actual, amb jugadors com Xavi, Iniesta, Puyol, Piqué, Pedro, Villa o Messi, que són percebuts com a molt més terrenals i fantàstics.”

El tàndem portuguès integrat per Cristiano Ronaldo i José Mourinho és l’element que mancava per a arredonar el cercle virtuós que pot convertir el Barça en l’equip de moda per molt temps. La irritació que generen tant l’un com l’altre asseguren alguns anys d’estrès que, vés per on, pot tenir un efecte tonificant per al Barcelona. A València, on el Barça encara és percebut com el segon gran rival a vèncer, tot plegat ja ha afavorit un acostament molt destacable.

Victor Maceda

Quin record guardeu de l’última final Barça-Madrid, la del 1990? Fou un dels vostres darrers partits amb la samarreta blau-grana, i al Mestalla, que coneixíeu tan bé.

—La temporada no havia estat gens bona i Cruyff era a la corda fluixa. A la lliga quedàrem tercers, i a les semifinals de Copa, ací, a Mestalla, el València ens ho va fer molt i molt difícil. Sort que Koeman va fer un gran gol i ens vam classificar... La final, sabíem que la guanyaríem: era el gran Madrid de *la lleva del Buitre*, el de les cinc lligues consecutives, i els moments previs van ser molt estranys, però estàvem ben confiats.

—**Què va passar, doncs?**

—Vinguérem un dia abans i ens concentràrem a Puçol, a l’hotel Monte Picayo. Fèrem els estiraments allà mateix, en una pista d’atletisme, i no vam arribar a l’estadi fins una hora abans del partit. Hi havia molt de trànsit, l’entrada de València era atapeïda de cotxes provinents de Barcelona i amb prou feines si vam tenir temps de saludar els aficionats que hi havia a les grades. Feia una vesprada meravellosa i el camp estava preciós. I com us deia, teníem clar que guanyaríem, ho necessitàvem. Ja passa això: les finals, sovint no les guanya qui més bé hi ha arribat, sinó qui té més urgències. El 1988, l’any del motí de l’Hesperia, ja havíem vençut la Reial Societat a la final de Copa en una situació límit.

—**Una derrota a la final del 1990 hauria posat fi a l’era Cruyff?**

—No ho sé, però hauria estat una equivocació. És clar que aquell dia fou molt important, però encara ho fou més la tornada de la semifinal contra el València. Jo intuïa que aquell dia sí que perillava el cap de l’entrenador. El de la final, potser per la seguretat en la victòria que tots teníem, no n’era tan conscient.

—**Havíeu jugat al València del 1981 al 1986. Mestalla era més hostil amb el Barça que amb el Madrid?**

—Sí. En aquell moment, sí. Hi havia uns condicionants que ara no hi ha... Avui Mestalla rep pitjor el Reial Madrid que no el Barça, però això són modes.

—**Quan us en va anar, l’estiu del 1986, no hi va haver cap revolta. Fou una mica com ara, amb David Villa.**

—El València travessava una situació econòmica molt complicada, no podia pagar els seus treballadors i va trobar-se